

Editoriaal – Wie schrijft blijft?

De artikelen die bij de laatste redactievergadering werden besproken waren weer divers. Hetzelfde geldt voor de inhoud van de afgelopen jaargang. De artikelen geven een beeld van de Januskop van de krijgsmacht, haar twee verschillende gezichten. Aan de ene kant de krijgsmacht als geweldsinstrument. Daarnaast is er de 'vredesorganisatie', het dagelijkse bestuur en beheer, opleiding en oefening. Beide dimensies krijgen aandacht. Kan de redactie dus tevreden zijn? Het antwoord is nee! Er is een relatief groot aanbod van artikelen over het vredesfunctioneren. Er zijn genoeg redenen te vinden waarom over doctrine, inzet en operationele ervaringen minder geschreven wordt. Het is echter belangrijk dat dit verandert. Niet alleen om de lezers te informeren. Ook om een stem uit de praktijk te laten klinken en om aan de professionaliteit van de krijgsmacht bij te dragen.

W. van den Berge – Mouterij in Frankrijk. Gevechtsbereidheid in de Eerste Wereldoorlog

De auteur gebruikt het zogenaamde Nivelle-offensief tijdens de Eerste Wereldoorlog om na te gaan welke factoren van belang zijn bij het waarborgen van gevechtsbereidheid. Dit offensief aan het Westfront van het wereldconflict biedt de mogelijkheid twee krijgsmachten te vergelijken: het Franse en het Britse leger. Het Franse leger werd in de nadagen van het offensief met grootschalige mouterij geconfronteerd; het Britse leger bleef vechten. De auteur analyseert waardoor moreel, discipline en gevechtsbereidheid bij de Fransen werden aangetast en welke factoren eraan bijdroegen dat dit bij het Britse leger werd voorkomen. Zijn bevindingen zijn ook nu nog relevant als het om gevechtsbereidheid gaat.

E.J.A. van Zijderveld, M.G. Maris en D.M. Brongers – Robots in het veld

Twintig explosiebestendige robots die Tora Bora-achtige grotten binnengaan en die samen en zelfstandig een communicatienet opbouwen en waarnemingen doorgeven. Veertig onderwaterrobots die in een landingscorridor eerst vijandelijke mijnen opsporen en zich dan hergroeperen tot een beschermend gordijn van bevriende mijnen. Verkennerrobots in een stad, die gecoördineerd worden door vliegende robots in de lucht. Zijn dit de visies van Nederlandse militairen op multi-robotsystemen (MRS)? De auteurs informeren over de bevindingen van een workshop die eind 2002 over dit thema werd georganiseerd. Verschillende scenario's, zoals een landing, het optreden in verstedelijkt gebied en het optreden in bergachtig terrein werden gebruikt. De deelnemers onderkennen mogelijkheden voor het gebruik van robots. Een daadwerkelijke inzet kan nog even duren, misschien tot 2025. Tegelijkertijd is duidelijk dat dergelijke discussies eraan bijdragen dat wordt nagedacht over de rol en het gebruik van MRS in onze doctrine.

M. J. M.S. Hekkens – Het schaakspel om de Trans-Kaukasus is begonnen

De Verenigde Staten en Rusland spelen schaak. De winnaar hoopt zich te verzekeren van een gegarandeerde invloed op de distributie van gas- en oliestromen vanuit de Kaspische regio. Het ultieme motief is het economisch domineren van Europa. Een mogelijke toegift zou het marginaliseren van een deel van de NAVO zijn. Het belangrijkste speelveld is de Trans-Kaukasus, op de scheidslijn van Europa en West-Azië. Een gebied vol van separatisme, etnische tegenstellingen en andere bronnen van instabiliteit. De auteur bespreekt de invloed van de spelers en de positie en rol van Georgië, Azerbeidzjan, Armenië en Turkije. De VS willen voorkomen dat terroristen de poreuze grenzen in westelijke richting benutten.

G.J.M. Boink – Het 'European Airlift Centre' in Eindhoven

Op maandag 5 juni 2004 is op de vliegbasis Eindhoven de vlag van de 'European Airlift Coordination Cell' (EACC) verwisseld voor de vlag van het 'European Airlift Centre' (EAC). Wat is er gebeurd op het gebied van Europese militaire luchttransportcapaciteit? De auteur gaat in op het ontstaan en de taken van het EACC en op de achtergronden van de nieuwe organisatie en haar werkwijze. Hij legt daarnaast een relatie naar diverse andere ontwikkelingen, zoals de 'Helsinki Force Catalogue', de ondersteuning van NAVO-operaties en de samenwerking met het 'Sealift Coordination Centre', dat ook op Eindhoven gevestigd is.

L. Polman – KFOR's lijst

Servië-Montenegro is het distributiecentrum van het internationale smokkelverkeer: sigaretten, geweren, cocaïne, vrouwen en kinderen. Kosovo was altijd al een corridor voor smokkelwaar. Nu is het ook een gebruikersplek geworden. Amnesty International rapporteerde dat een kleinschalige lokale prostitutie markt zich transformeerde in een grootschalige industrie. Kosovo wordt bestuurd door de VN, bewaakt door de NAVO. Er zijn geen wetten tegen de criminele netwerken. En als er sneeuw ligt stopt de controle aan de grens tot het lente is.

E.J. Oliemans – Bureaucratie, ethiek en een rondje golf

Om mijn zinnen te verzetten speel ik als het even kan in het weekeinde een partijtje golf. Onlangs ontmoette ik daarbij een oude vriend. Wij spraken over bureaucratie, over regelneven en over overtreders en de gevolgen daarvan. Er is bij golf overigens een schier onuitputtelijke hoeveelheid regels. In zijn bedrijf is er één hoofdregel: eigen gewin is ontoelaatbaar. Wie die regel overtreedt krijgt ontslag. Bij overtreding gaat het eerst en vooral om coaching. Zonodig wordt een regel aangepast. Sancties toepassen bij Defensie is lastig omdat de vele regels dat moeilijk maken. Het maken van regels moet een zaak van de top zijn. Die top moet van onbesproken gedrag zijn. Anders helpen regels, noch coaching, noch sancties. Mijn vriend heeft geen regelboekje nodig. Ook geen scheidsrechter. Jammer dat hij niet bij Defensie werkt.